

МАКЕДОНСКИ
ИНСТИТУТ
ЗА МЕДИУМИ

Извештај на Комисијата за доделување на наградата

„НИКОЛА МЛАДЕНОВ“

за најдобра истражувачка сторија во 2018 година

Во рамки на заложбите на Македонскиот институт за медиуми (МИМ) за поддршка на истражувачкото новинарство, Комисијата за избор на најдобрата истражувачка сторија за 2018 година, во состав:

- **Зоран Димитровски, одговорен уредник, неделник „Фокус“**
- **Маја Јовановска, новинарка, Истражувачка репортерска лабораторија**
- **Насер Селмани, новинар**
- **Жаклина Хаџи-Зафирова, новинарка, СКУП Македонија**
- **Билјана Петковска, директорка на МИМ**

ДОНЕСЕ ОДЛУКА

Првата награда за најдобра истражувачка сторија во 2018 година да ѝ се додели на Славица Филиповска за серијалот истражувачки стории на тема:

„Депониите со линдан во и надвор од фабриката Охис“, објавени во емисијата „360 степени“ на ТВ Алсат-М

Истражувањето открива постоење на депонии со штетниот пестицид линдан во дворот на поранешната фабрика Охис, но и во близина на излетничкото место Пеленица, кај Драчево, каде ученици од скопските училишта редовно одат на екскурзии. Според стручните лица кои се консултирани, се работи за најжешката еколошка точка во земјава, каде што остатоците од токсичниот линдан со децении се оставени на отворено и низ годините, овој пестицид, кој од 2009 година е забранет за употреба во земјоделието, станал присутен во воздухот, во почвата и е навлезен во подземните води. Според изјави на лекарите, пред неколку години се пронајдени и високи концентрации на линдан во крвта на 8-годишни девојчиња, кои во најголем број биле од Скопје.

МАКЕДОНСКИ
ИНСТИТУТ
ЗА МЕДИУМИ

Преку сеопфатно истражување, речиси во текот на целата 2018 година и обработка на податоци од релевантни извори за штетните влијанија на линданот, новинарката обелоденува дека иако институциите имале сознанија за депонијата, досега ниту една власт не презела никакви мерки.

Комисијата смета дека првонаградената сторија третира исклучително значајна тема од јавен интерес, која е обработена на квалитетен и професионален начин. Новинарката демонстрирала истрајност и континуитет во следењето на приказната, откривајќи сериозни системски слабости во однос на заштитата на животната средина и здравјето на граѓаните на Скопје. По објавувањето на сторијата и реакциите во јавноста, надлежните институции ветиле дека ќе го оградат контаминираниот простор и наскоро ќе започнат со чистење и деконтаминација.

Втората награда во изборот за најдобра истражувачка сторија за 2018 година ѝ се доделува на Евис Халили Мемедалија, за серијалот текстови на тема:

„Злоупотреби во рамки на Националната програма за култура за 2018“, објавени во дневниот весник „Коха“.

Приказната открива сериозни злоупотреби во начинот на распределба на парите за финансирање на проекти од културата, особено во делот што се однесува на албанската етничка заедница. Преку професионална обработка на бројни извори и документи, авторката ѝ презентира на јавноста сериозни недоследности во рамки на Националната програма за култура, како што се некомпетентните состави на комисиите и распределбата на огромни буџетски средства на здруженија и лица блиски до претставници на Министерството за култура.

Комисијата смета дека новинарката, преку континуирано третирање на значајна тема поврзана со трошењето на јавните пари, успеала да предизвика реакции во јавноста и во Министерството за култура, кое презело мерки за ревидирање на внатрешните комисији, спорните проекти и доделените средства.

Третата награда за најдобра истражувачка сторија за 2018 година ѝ се доделува на Весна Коловска за:

„Истражувањето за долгот на 20-те најзадолжени општини до пред локалните избори 2017“, како и за текстот „Новите градоначалници очекуваат ревизорите да ги проверат“

јавните набавки на претходниците“, објавени на Македонскиот медиа сервис, во партнерство со радиото Канал 77.

Првиот текст го истражува работењето на дваесетте најзадолжени општини, кои до септември 2017 година имале блокирани сметки по една или повеќе години. Во 2018 година Собранието на РМ усвои Закон со што се обезбедија 50 милиони евра за покривање на дел од долговите на сите општини. Ова го отвори прашањето дали централната власт го поттикнува неконтролираното трошење и го простува расипништвото на општините, кои според истражувањето на авторката трошеле многу повеќе од тоа што го имале, а притоа ја полнеле општинската администрација и повеќе од половина од општинскиот буџет го трошеле за плати.

Коловска објавува мноштво информации кои ги обезбедила преку длабинско истражување и анализа на обемни документи, а податоците ги систематизирала и објавила и во форма на бази на податоци за секоја од 20-те најзадолжени општини.

Во вториот текст, исто така, се анализира трошењето на јавните пари од страна на општините, се упатува на сомневања за повеќегодишни злоупотреби на системот за јавни набавки и се истакнува фактот што и по смената на власта, изостанаа очекуваните постапки од страна на институциите за проверка на овие злоупотреби.

Комисијата одлучи да им додели пофалници за истакнат новинарски ангажман на новинарите:

- **Сунаи Сабриоски** за истражувачкиот серијал за атрактивната локација наспроти ГТЦ продадена по 312 евра за квадратен метар, објавен на ТВ 24;
- **Марија Митевска** за сторијата „Контроверзите на Дрисла“, објавена на Радио Слободна Европа; и на
- **Дарко Штаргоски**, за сторијата „Колку се почитува Законот за здравје и безбедност при работа во земјоделскиот сектор во Македонија“, објавена на веб-страницата „Инфо компас“.

На конкурсот што МИМ го објави по осумнаесетти пат, се пријавија 30 автори со 45 стории, обработени во 131 текст/видео прилог објавени на интернет портали, на телевизији, во дневни весници и во неделници.

МАКЕДОНСКИ
ИНСТИТУТ
ЗА МЕДИУМИ

Членовите на жири-комисијата се задоволни од бројот и од квалитетот на пријавените стории, кои во најголем дел обработуваат актуелни, значајни и интересни теми од јавен интерес, а се однесуваат на важни општествени сфери како што се корупцијата, здравствената заштита, заштитата на животната средина, владеењето на правото и тн.

Комисијата смета дека минатата година истражувачките стории претставувале значаен коректив на власта и на институциите и во таа насока ги охрабрува медиумите и редакциите да вложат дополнителни напори во практикување и промовирање на истражувачкото новинарство.

Наградите за најдобра истражувачка сторија МИМ ги доделува традиционално од 2001 година со цел да го поттикне и афирмира истражувачкото новинарство, како врвно достигнување во новинарската професија и чувар на демократските вредности. Од 2013 година, наградата го носи името на угледниот новинар и сопственик на неделникот „Фокус“, Никола Младенов.

Скопје, 22 март 2019 година

Јуриј Гагарин 17-1/1
Скопје, Македонија
+389 2 30 90 144
mim@mim.org.mk
www.mim.org.mk